

Абулфазл Алломий – Хиндистоннинг йирик давлат арбоби, олим ва адиб. Унинг тўлик исми Шайх Абулфазл ибн Шайх Муборак бўлиб, 1551 йилда тугилган. У Бобурий султон Акбаршоҳнинг (1556–1605) вазири, бош муншийси ва энг якин дўсти бўлган.

Ижоди ва асарлари

Абулфазл Алломий йирик ва ўта кимматли асарларнинг муаллифи саналади:

- «Акбарнома» – ушбу асар Акбаршоҳга бағишланган бўлиб, унинг ҳаёти ва фаолияти ҳақидаги муҳим тарихий манба ҳисобланади.
- «Мақотиботи Алломий» (ёки «Иншойи Абулфазл») – бу асарда Акбаршоҳнинг 12 вилоят ҳокимлари, Бухоро хонлиги, Эрон подшоҳлари ва Туркия султонлари билан олиб борган ёзишмалари тўпланган. Бу мактублар Бобурийлар давлати ва қўшни Шарқ мамлакатлари ўртасидаги иқтисодий (савдо) ва сиёсий алоқаларни ўрганишда кимматли манба ҳисобланади.

Таржимонлик фаолияти

Абулфазл Алломий таржимон сифатида ҳам ном қозонган. У қадимги ҳинд файласуфи Пилпойнинг асарларидан айрим парчаларни форс тилига таржима қилиб, «Айёри Дониш» номи билан бир китобга жамлаган.

Ғожиали ўлими

Абулфазл Алломий 1603 йилда Акбаршоҳнинг ўғли, Декан ҳокими бўлган шахзода Салим (кейинги Жаҳонгир)нинг кўрсатмаси билан Аграга қайтиб келаётган вақтда йўлда ўлдирилган. Уни Декандаги Бундала қабиласининг бошлиғи Синга Деву ўлдирган.

Абулфазл Алломийнинг ижоди ва фаолияти Хиндистон тарихи ҳамда Бобурийлар давлатидаги сиёсий муносабатларни ўрганишда муҳим аҳамиятга эга.

Бўрибой Аҳмедов